

F

Kongres
Firm
Rodzinych
forbes

OKIEM PRAKTYKA – FUNDACJA PRYWATNA RODZINNA

PIOTR GRABOWSKI

Toczą się prace legislacyjne, które mają umożliwić budowanie w Polsce wielopokoleniowej firmy rodzinnej, opartej na instytucji fundacji prywatnej. Czym jest taka fundacja? To osoba prawna, wskazana przez fundatora w celu zarządzania przekazanym przez niego majątkiem

► Piotr Grabowski
radca prawny,
założyciel
GWŁAW
Grabowski
i Wspólnicy
Kancelaria
Radców
Prawnych sp.k.

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego z dniem 1 stycznia 2019 roku tzw. Exit Tax (podatku od niezrealizowanych zysków) pozbawiło polskie firmy rodzinne i ich właścicieli możliwości budowania wielopokoleniowej firmy rodzinnej opartej na strukturze holdingowej w postaci fundacji prywatnej zagranicznej działającej na prawie Malty, Liechtensteinu, Austrii, Holandii, Niemiec, Szwajcarii czy Szwecji. Korzystanie z zagranicznej fundacji prywatnej stało się bowiem rozwiązaniem biznesowo nieopłacalnym w związku z kosztami podatkowymi, jakie generuje transfer aktywów poza granice Polski.

OD KILKU MIESIĘCY TOCZĄ SIĘ PRACE LEGISLACYJNE ZWIĄZANE Z POLSKĄ FUNDACJĄ PRYWATNĄ. Pewnie jeszcze kilka miesięcy, jak nie lat, będziemy jako prawnicy praktycy musieli poczekać, zanim z pełnym przekonaniem zarekomendujemy naszym klientom – właścicielom firm rodzinnych – skorzystanie w Polsce z dobrodziejstwa fundacji rodzinnej.

Czym jest fundacja prywatna? To osoba prawna utworzona przez fundatora (osobę fizyczną) w celu zarządzania przekazanym przez niego majątkiem oraz dysponowania

FOT.: MATERIAŁY PRASOWE

KIEDY FUZJE I PRZEJĘCIA?

PODCZAS KONGRESU FIRM RODZINNYCH ODBYŁA SIĘ DEBATA „FUZJE I PRZEJĘCIA JAKO NARZĘDZIE EKSPANSJI”. ZDANIEM UCZESTNIKÓW DEBATY:

- *Przedstawiciele młodego pokolenia są dużo lepiej przygotowani merytorycznie do zarządzania biznesem.*
- *Więcej uczą się od rodziców – założycieli firmy – niż z różnych modeli kształcenia, w których uczestniczyli.*
- *Z reguły mentorzy (założyciele firmy) i sukcesorzy mówią jednym głosem, jeśli chodzi o zarządzanie firmą.*
- *Kiedy lepiej sprawdzają się przejęcia, akwizycja, a kiedy postawić na organiczny wzrost? Nie ma reguły, nie da się na to jednoznacznie odpowiedzieć.*
- *Ogromne znaczenie – jeśli chodzi o ekspansję – ma wyważenie i rozsądek oraz wycucie biznesowe szefostwa firmy rodzinnej.*
- *Firma rodzinna powinna być prowadzona zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi spółek – także jeśli chodzi o ekspansję.*
- *Są pewne cechy etyczne, zespoły wartości, które powodują, że z inną firmą rodzinną trochę łatwiej i szybciej się rozmawia.*

tym majątkiem na rzecz wskazanych przez niego beneficjentów. Fundację rodzinną fundator może powołać w akcie fundacyjnym lub w testamencie (jeżeli fundacja ma powstać po śmierci fundatora), zaś ustrój fundacji oraz zasady jej funkcjonowania określa się w statucie fundacji. Fundacja prywatna może powstać w dowolnie określonym przez fundatora celu – na przykład w celu zarządzania i ochrony majątku rodziny. Majątek fundacji mogą stanowić aktywa ulokowane w fundacji przez fundatora: nieruchomości, ruchomości, środki pieniężne, udziały lub akcje. To fundator w dokumentach fundacyjnych określa zasady dystrybuowania zysków fundacji oraz zasady

przekazania majątku beneficjentom, a także zasady korzystania z majątku przez fundację. Nawet po śmierci fundatora majątek przez niego przekazany może pozostać majątkiem fundacji.

Jakie są zalety fundacji? To przede wszystkim możliwość zachowania charakteru firmy rodzinnej, uniknięcie rozdrobnienia majątku firmy rodzinnej w ramach zmian pokoleniowych, zabezpieczenie interesów majątkowych członków rodziny poprzez umożliwienie rodzinie fundatora (w tym także przyszłym pokoleniom tej rodziny) korzystania ze zgromadzonego majątku przy jednoczesnym określeniu przez fundatora zasad kontroli i nadzoru nad biznesem. To fundator swobodnie ustala reguły zarządzania i wykorzystania majątku fundacji zarówno za jego życia, jak i po jego śmierci, często wprowadzając zapisy determinujące profesjonalizację struktury firmy rodzinnej.

Zgodnie z założeniami do projektu ustawy o polskiej fundacji prywatnej nie będzie ona mogła prowadzić działalności gospodarczej, zważywszy na ryzyka z tym związane, w tym ryzyka upadłościowe. Bowiern podstawowym celem fundacji rodzinnej ma być ochrona spójności tego majątku.

DUŻYM WYZWANIEM POZOSTAJE RÓWNIEŻ ROZWIĄZANIE KWESTII OPODATKOWANIA FUNDACJI PRYWATNEJ, by jej utworzenie w Polsce było ekonomicznie uzasadnione, a już samo wniesienie majątku do fundacji nie wiązało się z obowiązkiem odprowadzenia wysokiej daniny publicznej.

Drugim kontrowersyjnym elementem towarzyszącym projektowaniu zapisów o fundacji prywatnej jest kwestia zachowku. O ile pozostanie jako podstawowa instytucja Kodeksu cywilnego – to w ramach regulacji samej fundacji prywatnej, jak i jej statutu powinien być dookreślony sposób jego zaspokojenia, włączając w to ewentualną rozłożoną w czasie jego spłatę, jak i metodologię wyceny majątku stanowiącą podstawę do ustalenia wysokości zachowku.

Istotna pozostaje również kwestia uregulowania solidarności odpowiedzialności fundatora i samej fundacji rodzinnej za zobowiązania – tak aby fundacja nie stała się mechanizmem uniemożliwiającym wierzycielom zaspokojenie w ramach egzekucji.

Rodzima fundacja prywatna jest instytucją bardzo pożądaną, żeby nie powiedzieć niezbędną przy planowaniu sukcesji. To jedyna instytucja, która zabezpiecza integralność firm rodzinnych w ramach zmian pokoleniowych. Liczę, że ustawodawca ma tego pełną świadomość i w związku z tym prace legislacyjne nabiorą odpowiedniego tempa, aby sprostać potrzebom polskich firm rodzinnych i zapewnić im długowieczność. **F**

PIOTR GRABOWSKI,
radca prawny,
założyciel GWLAW Grabowski i Wspólnicy
Kancelaria Radców Prawnych sp.k.